«Ντόγκβιλ»

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

Μία άκρως απογοητευτική πρόταση από το «Εθνικό», που δεν χρειαζόταν ούτε στο θέατρο, ούτε στους θεατές

Η γνωστή ταινία του Λαρς φον Τρίερ «Ντόγκβιλ» παρουσιάζεται από το «Εθνικό Θέατρο» σε θεατρική προσαρμογή Κρίστιαν Λόλικ, μετάφραση Στρατή Πασχάλη και σκηνοθεσία Αντώνη Καλογρίδη. Ο σκηνοθέτης σε συνεργασία με τον Πάρι Μέξη επιμελείται και τα πολυσύνθετα σκηνικά του έργου.

Πολλά έχουν γραφτεί γι' αυτήν την «αριστουργηματική» ταινία, την οποία προσωπικά δεν τη βρίσκω ούτε πρωτότυπη, ούτε σημαντική. Πολύ περισσότερο αναρωτιέμαι πώς αποφάσισε το «Εθνικό» ν' ανεβάσει σε θεατρική μορφή ένα τέτοιο έργο. Ξεκινώντας από το σενάριο της ταινίας του Τρίερ βλέπει κανείς τα ολοφάνερα «δάνεια» του δημιουργού της από εδώ και από εκεί. Εφτιαξε ένα παραμύθι-παραβολή για το πώς η ανθρώπινη φύση εκφυλίζεται μέσα στο πλαίσιο της κατάχρησης της εξουσίας, για το φόβο και τη βία.

Ομως σε πρώτο επίπεδο ανάγνωσης, στην ταινία τουλάχιστον, ο θεατής μετά το τέλος του έργου, λαμβάνει το εντελώς ξεκάθαρο μήνυμα: «Οφθαλμόν αντί οφθαλμού». Βέβαια αν ψάξεις τις συμβολικές και παραβολικές διαστάσεις του έργου όλο και κάτι νεότερο και περισπούδαστο ανακαλύπτεις. Επιπλέον ο Τρίερ ζωγράφισε ορθογώνια και τετράγωνα – αντί σπιτιών και περιβολιών – και αυτό το θεωρεί μπρεχτικό στοιχείο της ταινίας.

Εκείνος ας νομίζει ό,τι θέλει. Οπως επίσης έχει την εντύπωση ότι κάνει τέχνη απευθυνόμενη στον εικοστό πρώτο αιώνα. Το «Εθνικό» όμως, πώς αποφάσισε να το ανεβάσει ως θεατρικό έργο; Για όνομα του Θεού. Πρώτ' απ' όλα δεν υπάρχει στην ουσία κείμενο, διάλογοι που θα έδιναν στον ηθοποιό τη δυνατότητα όποιας ερμηνείας. Χρησιμοποιούνται τόσοι ηθοποιοί για να λένε δυο λογάκια σε μια κινούμενη πλατφόρμα υψηλής τεχνολογίας. Αλλά αυτό είναι το ζητούμενο; Τα εξεζητημένα σκηνικά και η επίδειξη υψηλής ηλεκτρονικής στο χώρο της σκηνογραφίας; Τόσα χρήματα στην ουσία ξοδεμένα χωρίς λόγο; Εδώ και αξιόλογα έργα υπάρχουν από το ελληνικό, αλλά και το διεθνές δραματολόγιο, με θέματα που αγγίζουν την ψίχα, όχι μόνον της ανθρώπινης φύσης, αλλά και το κέντρο των προβλημάτων της σύγχρονης ανθρωπότητας. Πήραμε την μόλις περσινή ταινία του Τρίερ μην τυχόν και ξεχαστεί και την κάναμε θεατρικό έργο;

Οταν σημαντικοί ηθοποιοί, όπως η Ολγα Τουρνάκη και ο Μάκης Ρευματάς, δεν έχουν στην ουσία ρόλο για να ερμηνεύσουν, αλλά αναγκάζονται να λένε δυο λογάκια από εδώ και από εκεί, τι να κάνουν οι άνθρωποι; Επίσης όσο και να προσπαθεί και η Μίρκα Παπακωνσταντίνου, δεν της δίνεται η ευκαιρία για ερμηνεία από το ανύπαρκτο κείμενο. Το ίδιο ισχύει και για τον συμπαθέστατο Δημήτρη Τάρλου. Δεν έπεισε ως Γκρέις η Νατάσα Καλογρίδη. Χρειαζόταν ν' ανέβει ένα τέτοιο έργο από το «Εθνικό Θέατρο»;